

Çalınan tarih dönüyor

ÖZGEN ACAR

ANKARA - Aydın'ın Karacasu ilçesindeki Afrodisyas antik kentinden çalındıktan sonra üçü yurtdışına kaçırılan ve biri Türkiye içinde satılan Roma dönemi dört kabartma New York, Londra ve Ankara'dan Aydın'a getirildi. Dört parça, Aydın Milletvekili, Kültür ve Turizm Bakanı Atilla Koç'un da katılacağı törenle müzede hazırlanan özel yere konulacak.

Afrodisyas'ı dünya çapında üne kavuşturan Prof. Dr. Kenan Erim'in 1980'li yıllarda bulunduğu Tiberus portikosundan bazı kabartma parçalar 1989 yılında çalınmış ve durum Interpol'e de duyurulmuştu. Portiko, Roma İmparatoru Tiberus'un zaferlerini anlatmak amacıyla Afrodisyas heykelticilik okulunca yapılmış bir dizi değerli mermer kabartmayı içeriyor.

Afrodisyas'ta müzenin olmadığı yıllarda İzmir Arkeoloji Müzesi'ne getirilen ilk parçalar, daha sonra bulunan parçalarla birleştirilerek yapımına başlanacak olan yeni Afrodisyas Müzesi'nde topluca sergilenecek.

DR. SMITH'IN GİRİŞİMLERİ

Yeni kazı başkanı İngiliz arkeolog Dr. Smith, meyve çelenkleri arasında bir genç erkek başını gösteren parçayı Türkiye'de eski eser

kaçakçılığı sabıkası olan Selim Dere'nin New York'ta "Fortuna Güzel Sanatlar Galerisi" adıyla açtığı antika mağazasında bulmuştu. Dr. Smith, 1993'te durumu Kültür Bakanlığı ile FBI sanat hırsızlığı bölümüne bildirmişti. Türk hükümetinin girişimiyle parça 1994'te geri getirilmişti.

Artemis'e avdan pay vermediği için ailesince de lanetlenen, ancak düşmanlara karşı savaşmada yalvarılan mitolojik bir kişi olan Meleagros'un avını anlatan bir kabartmadaki baş da 1993'te müze bahçesinde kesilerek çalınmıştı. Dr. Smith, bir yıl sonra başı yine Dere'nin galerisinde bulmuştu. Baş, 1995'te New York'tan geri getirilmişti. Tiberius portikosundan yine meyve çelenkleri arasında yer alan bir tiyatro maskeli kabartma da müze bahçesinden çalınmıştı. Ankaralı koleksiyoncu Turgut Tokuş, kabartmanın çalıntı olduğunu saptar saptamaz, parçayı önceki yıl Kültür Bakanlığı'na vermekte tereddüt etmemişti.

DEDEKTİF GİBİ

Aynı yerden ve aynı tarihte çalınan bir başka mermer kabartma parçasını Dr. Smith yine bir "dedektif" gibi iki yıl önce Londra'da Bakarat adlı bir galeride saptayınca, durumu bu kez Kültür Bakanlığı ile birlikte Scotland Yard'ın sanat hırsızlığı bölümüne duyurmuştu.